

**TORSLUNDA
HEMBYGDS-
FÖRENING**

Verksamhetsberättelse för Torslunda hembygdsförening 2022

Styrelse. Styrelsen har bestått av följande ordinarie ledamöter: Stefan Svenaeus (ordförande), Karl-Oskar Erlandsson (vice ordförande), Ami Bachér (sekreterare), Lisbet Delin (kassör), Maria Wiell, Ann-Marie Lundström och Håkan Jonasson. Suppleanter har varit Hans Ahlin och Arne Anderson.

Styrelsen har under året haft ett konstituerande och sex ordinarie möten, samtliga protokollförda.

Medlemmar Antalet medlemmar är 689 st

Årsmöte Årsmötet hölls söndagen den 13 mars på Ölands folkhögskola. Lennart Nilsson höll föredrag och visade bilder på temat "Att läsa och förstå det öländska landskapet".

Årsmötesförhandlingarna hölls med Henrik Yngvesson som ordförande.

Bidrag och gåvor Under 2022 följande gåvor och bidrag:

Kvarnkungen: Privatpersoner 9 575 kr, Ölandsklubben 20 000 kr, Mörbylånga kommun 5 000 kr, EU/Jordbruksverket 120 955 kr

Övrigt: Studieförbundet Vuxenskolan 11 790 kr, Miljöersättning från Jordbruksverket 2 414 kr, Runsbäcks byalag 19 171 kr (Knap Ernst stuga), Mörbylånga kommun 15 000 kr för tidsresor 2022 och 20 000 kr till tidsresor 2023. Övriga gåvor 2 870 kr.

Investeringar Beach-flagga med föreningen logga samt tigersåg har inköpts.

Ekonomi

	2022	2021	
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	352 188 kr	318 533 kr	
Årets resultat	36 862 kr	33 655 kr	
Summa eget kapital	389 050 kr	352 188 kr	
<i>Skulder</i>			
Avsättning arkiv	100 000 kr	100 000 kr	
Övriga förutbetalda intäkter	41 172 kr	150 731 kr	
Förut bet medlemsavg.	400 kr	1 300 kr	
Summa skulder	141 572 kr	252 031 kr	
Summa skulder och eget kapital	530 621 kr	604 219 kr	

Verksamhet

Verksamheten har genomförts i fem kommittéer: byggnadskommittén, evenemangskommittén, ängskommittén, Knap Ernst stuga och källkommittén samt genom husfogdar för hembygdsgården, Johan Antas stuga och Knap-Ernsts stuga samt byombuden.

Ett stort projekt har varit att byta Kvarnkungens tak, vilket skett under året.

Aktiviteter, evenemang och styrelsens arbete har presenterats på i första hand hemsidan men även på Facebook. 18 nyhetsbrev har skickats ut. Affischer om evenemang har satts upp på strategiska platser.

Knap Ernst stuga

Årets stora händelse var att fira 20-årsjubileum av brödbak i vedeldade stenugnen. Detta skulle firats 2020 men pandemin hindrade oss. Därför var det så roligt att äntligen få göra detta. Vi började firandet med att Anders Wahlström fick invigningssitta nya sittbänk av ek som tillverkats av Ulf Runefors. Den inköptes för att manifesteras den kulturgärning som bedrivs i Knap Ernst stuga. Det regnade så resten av firandet fortsatte i Musikladan på Sandås Trädgård. Marianne hälsade välkomna och berättade om hur det startade och sen hur det fortsatt under dessa 20 år. Många människor har kommit och bakat, ibland tre generationer tillsammans. Ännu fler har kommit och fikar under bakdagarna. Fina möten och samtal runt kaffebordet. Flera av gästerna höll tal, vi fick mottaga gåvor. Erik o Karin Loxbo ledde en sångstund där vi även fick sjunga med. De hade även komponerat en fin hyllningsvisa

till Marianne. De har även varit med i stugan när vi haft Brödspel under åren. Kaffe, te och småländsk ostkaka bjöd vi de kära gäster som kom och hedrade oss med sin närvaro. Det betyder så mycket. Vi började med 5:e gästboken denna dag. Bill och Stig sköter gräsklippning och lövräfsning, och kör hem ved. Detta är guld värt.

Färjestads Motion har lånat stugan två gånger under året. Berättarkvällen blev tyvärr inställd på grund av sjukdom. En bakdag ordnades på hösten. Glada bagerskor och gäster hade längtat efter detta.

Marianne har varit på avslutande träff med Tunnbrödsnätverket. Ett EU-stött projekt där vi träffats 4 ggr och tagit del av olika seder och bruk kring tunnbrödsbakning. Det har varit väldigt hedrande att få vara med på detta och bidra med det jag kan och ta emot så mycket kunskap från de övriga deltagarna. Träffarna har varit i Jämtland, Dalarna, Hälsingland och Västerbotten. Två av deltagarna besökte mig i höst och fick en guidad visning av Knap Ernst stuga och vår stenugn. De förfasade sig över att ugnen är så låg, och arbetsbördan svår. Ja det är mycket ergonomiskt tänk som jag utvecklat under åren.

Vi fortsätter leta snickare till projektet att bygga nytt vedförråd/dass. Håkan har tagit på sig detta.

Knap Ernst kommittén
Karin o Kenneth Frej, Marianne Martinsson

Byggnadskommittén

Strategi

Byggnadskommittén har fokus på att underhålla kvarnar och byggnader exteriört så att de kan överleva och värderas av såväl hembygdsföreningen som turister. Eventuella brister inuti kvarnarna som är akuta åtgärdas provisoriskt eller tas upp med styrelsen för beslut om insatser. Tyvärr är medlemmarna i byggnadskommittén en tynande skara och enbart äldre ”gubbar”, vilket gör många arbeten svåra eller omöjliga att genomföra själva. Ett generellt problem är tillgången på virke, speciellt ek. Tips om tillgängligt virke (nytt eller begagnat) är välkommet.

Drottningen

En ving blåste sönder i stormen och har tagits ner. En ny och en extra i reserv har beställts genom Niklas men har ännu inte levererats. Såväl nedtagning som kommande uppsättning kräver dubbla kranar. För att säkra vingarna under tiden har spännband monterats kring bromsen. Fönstren på Drottningen är dåliga och några akuta byten har gjorts. Gammal takspån/fasadspån (tryckimpregnerade) som låg och skröpade har körts bort.

Kvarnkungen

Kungens vingar har justerats vid ett flertal tillfällen för att stå i ”kryss”. Detta har krävt komplettering av kilningar samt extra spännband för att bromsen ska klara vindpåverkan. Bron till Kungen visade sig ha bristande bärighet och räcket på bron satt helt löst och utgjorde en fara för besökare. Ett stag till bron har bytts och ett helt nytt stabilt räcke har monterats. Större delen av brons golv har bytts ut. Behandling med järnvitriol kommer att ge en mörk färgton efter ett tag.

Prinsen

En stor del av bron och dess konstruktion har bytts ut/förstärkts. Samtliga trappsteg har bytts ut. Vingarnas inställning har justerats.

Lars Kylefors

Evenemangskommittén

Har bestått av tio personer. Kommittén har stått för bakning och kaffekokning samt iordningställande av lokalen i samband med evenemang. Sammankallande: vakant

Källkommittén

Källkommittén 2022 har bestått av 3 aktiva medlemmar. Årlig röjning och uppsnygning har utförts vid Tors källa. Träd som röjts har sågats upp till ved till Knap Ernst stuga. Gräsklippning har utförts vid Knap Ernst stuga.

Niclas Brynielsson

Ängskommittén

Torslunda hembygdsgården och Ölands Naturskyddsförening har på sedvanligt sätt skött Rune Jons äng under 2022. Samarbetet med årskurs sex i Torslunda skola har tyvärr legat nere i år också, mest beroende på rädslan för fallande träd, vi hoppas kunna återuppta detta under våren 2023.

Ängskommittén har haft ett planeringsmöte i Hembygdsgården under våren, övriga kontakter och planering har skett via nätet och under arbetsdagarna. Det är cirka 15 medlemmar från Hembygdsgården och 2-3 från Naturskyddsföreningen som troget deltar i arbetsdagarna på ängen. Under själva slätterdagen i juli var antalet deltagare högre då några fler från Naturskyddsföreningen deltog bland annat är flera ungdomar från grannkommunerna.

Under höst och vinter har Thorsten Jansson arbetat med att ta hand om träd som fallit. Söndagen den 6 mars var det röjning i ängen och den 24 april var det dags för fagning. Sommaren var väldigt torr men någon vecka före slätter, som inträffade den 17 juli, kom regn som gjorde att det ändå blev en ordentlig höskörd som Bertil Eriksson tog hand om. Tommy höll i slättern och instruerade deltagarna om var de rara växterna som inte fröat av sig fanns, de skulle sparas. Flera av deltagarna var nya och ville gärna lära mer om knackeliemetoden. Den gamla traditionella slipstenen fanns också med så de som ville få hjälp att slipa på traditionellt sätt kunde få det. Under rasten blev vi underhållna av Lilla

Orkestern från SPF. Underhållningen uppskattades mycket och det är så roligt att olika föreningar i trakten kan samarbeta med varandra på detta sätt. Två långväga gäster från Polen hade kommit förbi av en slump och deltog glatt i arbetet.

Den 16 oktober var det en första efterslätter, men eftersom det var en varm och lång höst fortsatte höet att växa och Tommy slog en del av området en tredje gång så sent som 14 november.

Undertecknad som är samordnare för ängsarbetet vill tacka alla som ställer upp och hjälper till. Jag vill särskilt tacka Thorsten för att han tar hand om alla stormfällda träd och Tommy som planerar och ser till att arbetet blir utfört. Vi välkomnar flera att delta i arbetet och hälsar er hjärtligt välkomna till ängen under 2023

Lisa Tengö

Öppet hus i hembygdsgården

Under fyra lördagar i juli hölls hembygdsgården öppen för besökare mellan kl 11 och 14. Två personer från föreningen fanns på plats. Antalet besökare: 54

Evenemang

13 mars	Årsmöte
20 mars	Tips/bingopromenad i samarbete med Färjestadens
26 mars	Kalkstad Juta
10 april	Fagning av Rune Jons äng
18 april	Vårvandring ner till Runsbäcks strand
14 maj	Hildeborg/Österskog
22 maj	Tips/bingopromenad i samarbete med Färjestadens
6 juni	Nationaldagsfirande, tal av Åke Holm, rektor på folkhögskolan. Musik av Lars och Solveig Svensson.
18 juni	Beijershamn tillsammans med Vickleby hf
17 juli	Slättergille i Rune Jons äng
5 aug	Pubkväll
7 aug	Hemliga trädgården tillsammans med Vickleby hf
10 sept	Station Linné
18 sept	Tips/bingopromenad i samarbete med Färjestadens
1 okt	Öppna kvarnar vid skördefesten
2 okt	Tips/bingopromenad i samarbete med Färjestadens
19 okt	Utgrävningarna i Gamla Skogsby, Ludvig Pappmel-Dufay
17 nov	Berättarkväll med Maria Wiell: Kvinnor på Öland, då och nu

Övrigt

Arbetet med att skriva boken om Thekla Engström pågår. Utgivning 2023.

Ett varmt tack från styrelsen till alla som gjort insatser för Torslunda hembygdsförening under året.

Stefan Svenaeus

Ordförande

Ami Bachér

Sekreterare

Karl-Oskar Erlandsson

Vice ordförande

Lisbeth Delin

Kassör

Ann-Marie Lundström

Håkan Jonasson

Marie Wiell